

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev,
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Naša pesem v Podjuni.

Podjuna je dajala zaupanje. — Prireditvi je prisostvovalo nad tisoč udeležencev iz vseh krajev naše vzhodne Koroške. — Dovršeni nastop skupnega zbora stoinšestdesetih pevcev. — Lepi uspehi zilskih, rožanskih, gorjanskih, celovških in podjunskih fantov v posamičnih nastopih. — Prireditvev je bila veličastna manifestacija zdrave narodne rasti.

Vedno močnejša postaja v razkrajajočem se svetu želja po vrnitvi nazaj v lepše, ustaljene razmere, nazaj v mirnejše in srečnejše življenje. Čim očitnejši postajajo znaki umirajočega rodu sebične misli, tem silnejša je težnja iz disharmoničnega, razglaščenega življenja v novo harmonijo in ubranost. Slabiči se predajajo dnevu in njegovemu razvoju, močni pa ga ustvarjajo sami. Ta z mislijo rasti prežeti rod si kleše pot iz razdvojenosti in umiranja, v vsem svojem življenju se vrača nazaj k vsemu, kar mu blaži in plemeniti duha in ustvarja notranje soglasje. Življenje začena rasti v svojem odporu proti hiranju in smrti ven iz profitarkega duha in sebičnih misli v novo, človeka vrednejšo miselnost. V naših dnevih se uvelja veliki zakon vsega stvarstva, da se iz smrti in teme narodi popolnejše življenje in nova svetloba.

Zato vleče danes vsepovsod tudi pesem. Pesem, ta zunanji izraz duševne harmonije, ki budi spomin tisočletnega zdravja in da slutiti pot v novo spoznanje, v resničnejši življenjski koncept. Življenje je borba neba s peklom in v tej srditi borbi na življenje in smrt zmaguje danes nebo tudi z dobro pesmijo. Saj je v harmoniji pesmi prispodoba najgloblje notranje harmonije in zato sliči pesem molitvi, temu najelementarnejšemu izrazu zdravega hotenja.

Ne more biti hudoben, kdor poje. Dobro mora biti ljudstvo, ki ljubi svojo pesem. Samo propadli in zločinski značaji nočejo poslušati petja. In ker je toliko discipline v naših pevcih in toliko odziva k našim pevskim prireditvam, potem resnično vstajamo v novo zdravje. Potem resnično zori delo stoterih najidealnejših med idealnimi in rodi svoje zlate sadove. In to zdravje vabi ves naš rod. Vabi tudi z našo pesmijo.

Dnevi ukazujejo, da bodi naše narodno-kulturno življenje poduhovljeno in v najtesnejši zvezi z onim delom našega udejstvovanja, ki sili iz prvih korenin in iz življenjskega jedra. Le tako zamorejo biti vse velike manifestacije in prireditve pravi in resnični izraz našega notranjega zdravja in naše nove rasti. Ob naši veliki pevski prireditvi sta hoteli biti mogočen izraz našega notranjega prepoveda. „Naša pesem“ v Dobrli vasi se je rodila iz predhodnega fantovskega dneva pri sv. Hemi in v svojem poteku očitovala v najsijajnejših barvah, da sme biti naš pogled v bodočnost spet upapolnejši in svetlejši. Upapolnejši in svetlejši, ker si bomo bodočnost ustvarjali sami, ki nam postaja življenje zopet vredno življenja.

Starosta č. Poljanec je otvoril spored nedeljske prireditve s pozdravom prosvetne centrale. Nato se je razvrstilo na odru stoinšestdeset pevcev, vrsta doraščajočih mož in gospodarjev, in zbor je v mogočnih akordih zapel himno o jezeru in mamici, o očetu in domu. Zdelo se je, da so Podjuncani izborna razumeli to pristrčno melodijo domačega življenja, ko so še tako močno ukoreninjeni v svojo podjunsko zemljo. In drugi pesmi bi grčave podjunske korenine vedele boljšo melodijo starostne žilavosti in neupognjenosti kot je bila ona o „vseh te uštnih ljutih“. Na mladino pa je bila naslovljena tretja, ki je govorila o vojski in vojakih, o fantu in rožčah in dekletu, in njeja ih-

teče-proseča melodija se je morala razliti v vsa mlada srca.

Govoril je nato govornik o partituri življenja in pravil, da je sodobno življenje človeštva disharmonično in razglašeno, ker je v duri sebičnosti in v taktu neke namišljene svobode. Da ta disharmonija vodi človeški rod v razkroj in smrt. Komponist vsemirja in vsega v harmoniji brstečega in zorečega v naravi okoli nas je dal tudi človeštvu enotno življenjsko pesem z notami ljubezni in dela, molitve in žrtve. In naša rešitev je le v vrnitvi k tej življenjski partituri.

Najsvojevrstnejši del vsega sporeda so bili posamezni nastopi v obliki tekmovanja zborov z narodno pesmijo. Morda so pevci slutili, da se s pesmijo ne da tekmovati kot s kako koso pri košnji, ker je pesem življenje in življenje ne tekmuje. Dobro je isto zasluilo tudi občinstvo, ki je izražalo svojo hvaležnost in svoje veselje vsakemu zboru in nad vsako pesmijo. Vedno zopet je hotelo ponavljanja in se ni moglo naslišati pristrčne naše melodije o mladem življenju in njegovi lepoti, ljubezni in razočaranju, o prošnjah in opominih, o razposajenosti, vrisku in joku, o vigredi in o našem delu, o lepoti vsega stvarstva, ki ga je „Bog vstvaril taku“. Močno je čutilo, da je odmev naše pesmi v prosti naravi v solncu in sredi vasi naravnejši in ubranjši. Zato so podjunske zbori tudi častno rešili ponos svoje doline pod Peco, kajti na odru mestne dvorane bi ne mogli izliti v pesem toliko toplote in duše. Vrsto posameznih nastopov je otvoril šentlipški zbor in v njegovem petju so res živele „tiste stidice“ in oni korajžni gorjanec v svoji odpovedi. Seveda je bil tudi zborov material izboren — posebno prijetni tenor — in posrečeni pesmi sta morali očarati poslušalce. Vajen nastopa je skočijanski zbor in zato je bil že vnaprej gotov uspeha. Obenem ima diplomatičnega zborovodjo, ki je kot drugo pesem izbral „Je pa krajčič posvava“. Želi so zaslužno pohvalo. Fantje iz St. Petra na Vašnjah bi si bili na odru v dvorani bržkone priborili prvo nagrado in ta naš najmlajši zbor obeta stopiti v časom v prvo vrsto naše pevske armade. In v srečo ima tudi dobrega pevovodjo. Zato polno priznanje njim! Šentvidčani so dosegli uspeh že tedaj, ko je stopil pred njihov številni zbor vrli pevovodja Andrej, ta zlata duša, in ga vodil tako lepo, kot da bi on sam videl solnčani žarek, ki je šinil ob njihovi prvi pesmi v dobra srca. Pa veste Šentvidčani, da smo za drugo vašo pesem skoroda še prebolni!? Kazaški zbor je ponovno dokazal upravičenost svojega slovesa, ki ga nosi še izza borovelske prireditve; krepke glasove ima in danes je med podjunskimi zbori med prvimi. Najbolj fantovski in najkorajžnejši pa je bil nastop libuškega seksteta in ona „Frisna rosa, mrzla kosa“ je nov prispevek k bogastvu naših pesmi. Libučani so želi uspeha dovolj še za Šmihel in Pliberk in Globasnico. Sicer pa je bilo nekaj Globašanov zastopanih v šentlipškem zboru in Šmihel je prispeval s vrli mi godbeniki-gasilci. Godba je pod „Francijevo taktirko“ dobro izpolnila izvenpevske spored prireditve. Združena pevska zbor Radiše—Celovec pa si sama ništa nadejala tolikega aplavza in ta zna bodriti k še nadaljnemu izpo-

polnjevanju. Saj imata pevodja, s katerim bi se rad ponašal še marsikateri drugi zbor. Rožanski zbor iz Št. Janža in Sveč ter gorjanski zbor iz Kotmare vasi pa bi lahko celo postala „profesionalna“ zbor in se lotila še težjih, umetnih pesmi. Tako vsaj je pokazal njun brezhibni nastop. Pa fantje, morda bo boljši, da prednjačite še naprej v naši skupni pevske armadi in dajete vsem ostalim tovariškim zborom vzgled pevske discipline z visoko kvaliteto svojega petja, s solidarnostjo svojih vrst in jasno nakazanim nadaljnim razvojem. Brnčane je poznala Podjuna še pred njihovim nastopom v Dobrli vasi in je bila le še prijetno presenešena, ko je poleg krasnega njihovega petja spoznala sedaj še pevce same: te strumne postave fantov naše spodnje Zile. Zbor strokovnjakov je sicer nato določil tekmovalno nagrado — krasen venec dobrolovaških deklet — vsemu zboru in brhko podjunske dekle ga je izročilo skupnemu zborovodju. A občinstvo je zrlo z nekim zadovoljstvom, ko je rajžal lepi venec z brnškimi zborom proti Zili. Po tekmovanju posameznih zborov so sledile še skupne pesmi in združile vso pestrost in razkošnost tega našega narodnega bogastva v enotno, ubrano melodijo, da je morala pričeti tleti iskra nove misli tudi v najbolj zaprtem srcu.

Ni li to lep kos našega narodnega življenja! Saj je ostajalo celo nebo naklonjeno. Naj bi ves s prireditvijo združeni trud in vse v prireditve razlito veselje do naše pesmi budilo v vsem našem rodu misel nove narodne rasti. Naj rastejo sedaj še naše družine — ti življenjski terceti in kvarteti — v disciplinirani zbor naših vasi! Naj bi zaživele naše doline s svojimi vasicami zopet v občestvu vsega narodnega zbora koroških Slovencev! In družji naj nas resnična življenjska partitura in skupni veliki Komponist.

Zakon o zaščiti kmeta v Jugoslaviji.

Države srednje Evrope so pretežno agrarne države. Danes, v krizi srednjeevropskega in splošnega gospodarstva, se išče bolj kot kdaj pomoč v avtarkiji, v samopomoči, v državnem protekcijonizmu lastnih gospodarskih panog, brez obzira na meddržavni prosti gospodarski promet, ki ga danes dejansko ne poznamo več. Sosedna Jugoslavija kot izrecno poljedeljska država, kjer tvori glavni in najjačji stan kmet, tedaj podpira povsem svoj kmetijski stan, ki tudi prinaša največje žrtve v splošni krizi. K žitnemu režimu pride sedaj zakon o zaščiti kmeta, ki je stopil v veljavo s 6. majem t. l., objavljen 20. aprila. Ima namen preprečiti zasilne prodaje posestev, zemljišč in premičnin, ki spravljajo kmeta na rob propada, in omejiti brezobzirne obrestne mere.

Zakon o izvršbi in zavarovanju iz leta 1930. še ni dobil obvezne moči in je zakon o zaščiti kmetov le predčasno uveljavljanje nekaterih točk tega zakona povsem za kmetijstvo, dokler ne stopita v veljavo zakon o razdolžitvi kmeta in zakon o obrestnih merah. Potreba predčasne zakonske ureditve je nastala, ker je v zadnjih časih, ko je bilo na vidiku uveljavljanje imenovanih zakonov, se našlo dosti ljudi, ki so izrabljajoč čas, gnali posestva na boben in se je nudiła konjunktura bresvestnim finančnikom, ki so terjali visoke obrestne mere. Predčasni zakon bo v veljavi 6 mesecev. Nadalje je dobila Privilegirana agrarna banka službena navodila, da čimprej ugotovi točni pregled kmetijskih dolgov, nakar se bo uredil zakon o razdolžitvi.

Predčasni zakon predvideva predvsem sledeče: Terjajoči upnik mora predhodno sam založiti eksekutivne stroške in zavezanec jih mora vrniti terjajočemu v kolikor so bili potrebni za primerno uresničenje zahtevka. O potrebi odloča sodišče.

Za terjatve pod 1000 Din. se dovoli prisilna uprava ali zasilna dražba na nepremičnino, če upnik verjetno dokaže, da izvršba na dolžnikovo premično imovino ni privedla do poplačila, ali če izkaže, da dolžnik nima premičnine, iz katere se da terjatev poplačati.

Na dražbah se ne smejo sprejeti ponudki, ki pri hišah ne dosegajo polovice, pri posestvih in zemljiščih pa dveh tretjin vrednosti. Na predlog hipotekarnega upnika ali zavezanca sodišče določi tudi večji znesek, kakor prej imenovani, ako na to privoli upnik.

Dražbeni narok določi sodišče tako, da mineta od dne prvega oklica eden ali dva meseca. Od dne dražbene dovolitve do dražbene naroka mora biti presledek najmanj treh mesecev. Ponovni dražbeni narok določi sodišče na predlog terjajočega upnika v enem mesecu po brezuspešnem prvem naroku.

Dražbeno postopanje se ustavi, če upnik po brezuspešnem naroku v enem mesecu ni predlagal drugi narok ali če je bil drugi narok brezuspešen. Ponovno postopanje je mogoče šele pol leta po drugem dražbenem naroku.

Predmeti izvršbe ne smejo biti: Obleka, posteljina, perilo, pohištvo, peči, kar potrebuje zavezanec, hrana in kurivo, kar je potrebno zavezanecu, družini in služabništvu za 4 tedne. Kmetu se nadalje ne smejo zarubiti, ako je kmetijstvo glavni dohodek: 1 plug, 1 brana, 1 voz, 1 motika, 1 sekira, 1 kosa, dva vola ali vprežna konja, 1 krava s teletom pod enim letom, 10 ovc ali 5 svinj ali 5 koz in toliko krme in hrane, ki je potrebna do nove krme. Nadalje podpore v gotovini, hrani in obleki itd., ki se dajo obvezancu, da se mu omili beda. Tudi orodje in predmeti, potrebni za izvrševanje v rokodelstvu so v enaki meri izločeni od dražbenega postopanja. Kupnino na dražbah je takoj plačati ali pa se dražba vrši pönovno.

Prisilne prodaje premičnin in nepremičnin kmetov, izvršene po 19. marcom t. l., so neveljavne. Kupec mora vse vrniti, ako dolžnik vrne kupnino in 6% obresti od časa prodaje. Ako kupec stvari ne more več vrniti, je dolžan vrniti dolžniku vso vrednost in dolžnik vrne

kupnino in 6%. Pri povračilu nepremičnin ni treba plačati prenosne takse in je rok za povračilno postopanje 6 mesecev. Za terjatve, ki so bile odložene v smislu tega zakona, plača dolžnik 6% obresti od časa tožbe. Ako upnik prostovoljno odstopi od tožbe, lahko znašajo obresti do 10% po dogovoru. Višje obrestne mere so neveljavne.

To je v glavnem novi zakon, ki ščiti kmetško posest v Jugoslaviji. Bil je eno prvih del nove Marinkovičeve vlade. Praktično se zaenkrat za dobo 6 mesecev ukinejo prisilne izvršbe posestev, zemljišč in premičnin kmetskega stanu. Medtem se pričakuje, da bo stopil v veljavo novi zakon o razdolžitvi kmetov in zakon o obrestnih merah.

Težki dnevi za Avstrijo. Na Dunaju se razpravlja trenutno z inozemskimi upniki Kreditnega zavoda. Res je že skrajni čas, da se spravi zadeva, ki je vzdignila toliko prahu, že enkrat v red. Inozemski upniki so prvotno zahtevali od vlade, da jim plača vsako leto po 36 milijonov S. Pozneje so svojo zahtevo znižali na 26 milijonov, dočim je ponudila vlada samo 16 milijonov S letno. Vlada zahtev upnikov ni mogla sprejeti in je predložila zato nov načrt. Kreditni zavod ima v Romuniji, Češkoslovaški in Jugoslaviji mnogo tovarn in te tovarne najprej ponuja vlada inozemskim upnikom. Vse te tovarne so vredne okrog 360 milijonov S, ostanek pa bi se plačal v letnih obrokih. To je pameten predlog, ker dolga vendar ni naredila država, ampak banka sama in za plačilo pride zato predvsem v poštev njeno premoženje. Tako se upa, da pride do sporazuma. Pogajanja se nadaljujejo. Prej se je govorilo o izgubi 500 milijonov S, sedaj pa se govori že o 700 milijonih. To bo vplivalo tudi na naše zunanje posojilo. Zadnje dni je bilo predloženo glavnemu odboru tudi poročilo dunajskega državnega pravdnštva o Kreditnem zavodu. — O našem posojilu in zvezi podunavskih držav se razpravlja sedaj v Ženevi. Francoski finančni minister je dobil nalog, da izdela poročilo o finančnem položaju Avstrije. Že toliko poročil je bilo izdelanih o vseh mogočih položajih Avstrije, da se že nihče več ne spozna. To poročilo je menda potrebno za kredit in prej se ničesar ne bo ukrenilo. O raznih višinah kredita se govori. Anglija misli na 300 milijonov S, od katerih bi se odtegnilo 190 milijonov kratkoročnih posojil ter dal samo osta-

nek 110 milijonov S. Ta denar bi posodile Francija, Anglija, Italija, Belgija, Holandska in Žvica. Francija pa je voljna dati samo malenkost 40 milijonov. Tudi ona stavi svoje pogoje. Pravi, da mora Avstrija skrbeti izdatke za državno upravo in za dunajsko občino in na drugi strani vstopiti v podunavski gospodarski blok. To se pravi, da se mora odpovedati priključitve. Francija je pač mnenja, da se da avstrijsko vprašanje rešiti samo v zvezi z drugimi državami.

Francija. Novi francoski ministerski predsednik Herriot, ki je sestavil vlado iz radikalov, se je predstavil parlamentu in prečital izjavo vlade. Izjava naglašala, da bo vlada v notranji politiki nadaljevala delo za finančno obnovo, podporo brezposelnih in reorganizacijo prometa. Izdala bo ukrepe za zaščito gospodarstva, brezplačno šolanje in politično pomilostitev. V zunanji politiki bo ostala zvesta svojim zaveznikom. Nadaljevala bo prizadevanje za mir ter politiko sporazuma in gospodarskega sodelovanja. Glede reparacij bo vztrajala pri sklenjenih pogodbah. V skladu s paktom Društva narodov bo zahtevala varnost za vse narode, ker le tako bo mogoča razorožitev. Izjavo je sprejela levica in sredina z velikim odobravanjem, dočim je ostala desnica precej rezervirana. Vendar so nekatere točke glasno odobraval tudi desničarji, celo najožji Tardieujevi pristaši. Po prečitaniu izjave se je razvila obširna debata, kateri je sledilo glasovanje. Za vlado je glasovalo 384, proti pa 115 poslancev, 110 poslancev se je pa glasovanja vzdržalo. Vlada ima tedaj v parlamentu veliko večino. Prečitana je bila tudi poslanica novega državnega predsednika Lebruna, v kateri pravi, da vodi Francija sedaj izredno važno mednarodno akcijo za obnovo splošnega gospodarstva in za svetovni mir. Iskreno sodeluje v Društvu narodov in bo vedno storila vse, da nesebično koristi človeštvu. Pri tem pa bo vedno varovala tudi svojo posest, neodvisnost in stabilnost.

Revolucija v Čile. Za izpremembo so v republiki Čile uprizorili revolucijo. V zadnjih letih jih je bilo že več. Upornike je vodil polkovnik Davila, ki je pozval vlado, naj odstopi. Ker tega ni storila, je prišlo do spopada med vladnimi četami in uporniki, ki so zmagali. Novi vladi predseduje Davila. Vlada namerava poddržati vso industrijo, promet, trgovino in proglasiti vse delavce za državne nameščence. Uvesti se hoče socialistična republika na nacionalni podlagi, gospodarstvo pa po narodno-gospodarskih načelih sovjetske Rusije, toda brez politične primesi. Obenem napoveduje vlada odkritje ogromnih korupcijskih afer prejšnjega režima, veleindustrije, velebank in veleposestev. Uvedena je stroga časopisna cenzura. Prišlo je do napadov na samostane. V zvezi s tem se zatrjuje, da bo vlada razpustila jezuitski in frančiškanski red ter redovnike izgnala. Delavstvo zahteva oborožitev delavstva in ustanovitev revolucionarne vojske, radikalno izpremembo družabnega reda in odpravo sedanjih razrednih nasprotstev. Vlada smatra za svojo dolžnost, da preskrbi vsakemu posameznemu državljanu prehrano in stanovanje. Pojavljajo se vedno večje težkoče in prorokuje se, da ta vlada ne bo dolgo na krmilu.

Politične vesti. Državnozborske volitve se vršijo v Nemčiji 31. julija. Dosti časa za agitacijo, ki se je že pričela. Vlada namerava ukiniti prepoved bojnih narodno-socialističnih organizacij, vendar pa si zagotoviti pravico stalnega nadzorstva nad njimi. Naravna posledica tega bo, da bo volilna agitacija krvava. Ti napadalni oddelki dobijo nove uniforme. — Nemčija je poslala angleški vladi spomenico, v kateri pravi, da ni več v stanu izvršiti še kaka nadaljna reparacijska plačila. Macdonald ima sedaj za pariški sestanek z Herriotom stvarno podlago. — Nemški notranji minister baron Gayl je izjavil, da se bo vlada s posebnim veseljem in ljubeznijo zavzemala za gojitev nemštva v mejah in izven mej. — Novo grško vlado je sestavil zopet Venizelos. Vladna izjava navaja stabilizacijo valute, ostre odredbe o redu in zaščiti države, v zunanji politiki pa energičen nastop na bližnji lozanski konferenci. — Rumunsko vlado je sestavil Vajda Vojvod. Minister za narodne manjšine je nemški poslanec Brandsch. Vlada ima nalogo, da izvede volitve.

PODLISTEK

V spomin na rajnega č. g. Holec.

Majnik se je noslavljal, z njim se je poslovil tudi č. g. župnik František Holec. Žalostno so zvonovi zadoneli v slovo majski Kraljici. Midva sva si podala roke tam v sanatoriju v pozdrav. Srce je bilo vroče, solze so drle meni in njemu po obrazu.

Moj katehet! Težka je ločitev, kdaj se vidi zopet?

Poslušaj: „Kmalu bo minulo in se bova videla bolj vesela nego danes“, mi je odgovoril.

Čujte! Kjer je nevarnost velika, je pomoč božja blizu. Kmalu boš ozdravel in prišel zopet k nam na deželo, na lepo pomladno sonce. Beseda je zastala v grlu, držala sva si roko v roki — molk —. Z Bogom! srečno hodi domov in za me moli, je komaj izpregovoril.

Z Bogom g. župnik! Ne boj se, kmalu boš ozdravel, ker v resnici nisi sam, je vedno Marija s Teboj! Obrisala sva si oči in se pogledala zadnjikrat. Z Bogom! Na svidenje — moli, je dejal in s solznimi očmi gledal za menoj, ko sem tiho odhajal.

Tako sva se med drugim pogovarjala, res zadnjikrat, samo en dan pred odhodom. Pravili so mi, da bo drugi dan operiran. Res, zaspal je in se ni več zbudil.

Človek, da bo umrl to ve.
al. danes, jutri, kak in kje.
za to nobeden pač ne ve —.

Izvedel sem 31. maja, da ga ni več med živimi. Bil sem prav zadovoljen, da sva se med drugim tudi lepo poslovila. Res, smrt nič ne izbira, ne vpraša, ali si pripravljen iti z menoj ali ne. Brez usmiljenja — pojdi! Tako je iztrgala iz naše srede č. g. župnika Holec in obenem nas vseh milega očeta. Priznajmo ga za očeta, saj

izven cerkve! Povsod prvi tolažnik v obupu je skrbel za nas kot oče, nas učil v cerkvi in izven cerkve! Povsod prvi tolažnik v obupu sedanjega časa. Blaga duša usmiljenega srca, saj je marsikateremu pomagal iz močvirja, v katerega je zlezlo njegovo gospodarstvo, s svojim jasnim nasvetom. Ako je bilo treba, je z veseljem segel v žep v korist sosedu in farana. Končal je svoje delo, obdelal svoj vinograd. Obsežen je vrt Gospodov, raztrešena pot, po kateri je hodil. Mnogim faram je ustvarjal boljše bodočnost. Zaposlen je bil na sv. Višarjah, v Naborjetu, v Velikovcu in v Grebinju, katero faro je moral zapustiti v vi-harnih letih 1920—1921. Iz šuma preganjanja je prišel na Radiše. Kakor drugje, je tudi tukaj zvesto vršil svoje poslanstvo. Udomačil se je in bil po 11 letih tukaj tako doma kakor na Češkoslovaškem, kjer mu je tekla zibelka. Farani so ga ljubili kot svojega lastnega očeta. Bil pa je tudi narodnjak, ki je skrbel za prospeh domačega izobr. društva, ki ga je tudi gmotno podpiral. Vedno mu je bil pri srcu razvoj kulture bratov Slovencev.

Dne 13. januarja se je poslovil od svojih Radišanov, odšel je na manjšo faro Golšovo, da tam dalje vrtnari v vinogradu Gospodovem. Samo par mesecev mu je bilo še usojenih. Pridnega delavca je poklical naš Gospodar k sebi. Po težkih hudih bolečinah in težki operaciji je zasanjal sladko spanje in se ni več zbudil.

Bratje, sestre, ki ste dobrega srca, ne zabite lepih nauk, katere je učil on! Naj nam bodo vsem v tolažilo v teh bridkih časih življenja. Sledimo poti, ki jo je nam kazal!

Poslušaj: „Kmalu bo minulo in se bova videla. Oh, da, minulo bo sonce življenja, za tem se sveti vedna pomlad, cvetijo vedno rožice. Tam bomo s šopkom v roki hiteli k č. g. župniku in se sladko objeli, okrog ustnic pa nam bo vsem krožil smehljaj.

DOMAČE NOVICE

Ne moremo dosti povdariti važnosti stalnih volilnih imenikov. Letos bomo imeli predvidoma državnozbornske volitve, mogoče tudi deželnozbornske, gotovo pa volitve v kmetijsko zbornico. Še do 30. junija je časa, da se volilni imeniki točno pregledajo in izvršijo reklamacije. Ne zanašajte se samo na občinskega strankinega zaupnika! Iz vsake vasi naj gre eden — vaški zaupnik — pregledovat. Vaški zaupnik pozna vse ljudi na vasi, dočim občinski zaupnik ne more poznati vseh volilcev v občini. Nanovo se morajo vpisati avstrijski državljani, ki dopolnijo pred 30. junijem 1932 21. leto, ki so po 1. januarju 1932 menjali svoja bivališča in ki so si med tem zopet pridobili volilno pravico s tem, da je kaznen, ki jim je odvzela volilno pravico, zapadla. Volilni imeniki pa se smejo tudi prepisati. Posvetite volilnim imenikom vso pozornost!

Bankovci po 20 in 100 S z datumom 2. januarja 1925 izgubijo svojo vrednost 30. junija 1932. Do tega datuma jih še zamenjava Narodna banka v Celovcu, potem pa izruče vsako veljavo.

Celovška porota. Zasedanje porotnega sodišča se je pričelo dne 6. t. m. Prvi dan se je obravnaval uboj. Prišla sta dne 15. aprila dva fanta v gostilni v Št. Andražu v Labudski dolini skupaj: mesarski pomočnik Taudes, ki je bil radi pretepa že večkrat predkaznovan, in sodar Gratzl, po strankini pripadnosti narodni socialist, drugače pa miren človek. Taudes je začel izzivati, nakar je prišlo do pretepa že v gostilni. Taudes je potem gostilno zapustil in čakal, da pride Gratzl. Na prostem se je izzivanje nadaljevalo in posledica je bila ponoven pretep. Med tem je zabodel Taudes Gratzla z žepnim nožem v trebuh in mu ga razparal. Gratzl je dva dni navrh umrl v bolnici. Taudes se je zagovarjal s pijanostjo in silobranom. Priče so izpovedale, da Taudes ni bil toliko pojan, da ne bi vedel, kaj dela, in da tudi ni ravnal v silobranu. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje uboja, nakar ga je sodni dvor obsodil na 3 leta strogega zapora. — Drugi dan je bil na dnevnem redu zopet uboj, ki se je izvršil 22. februarja ponoči v Banji vasi. Dne 21. februarja 1932 so popivali v Stari vasi Fric Vodlej, Ignac Omelko in Bertold Avguštin v družbi z drugimi fanti, med katerimi se je nahajal tudi Peter Linčej. Preveč jih je bilo, pa se niso razumeli ter se začeli prepirati. Okrog polnoči so zapustili gostilno. Vodlej in Ignac Omelko sta šla skupaj, nekaj korakov za njima pa Avguštin in Peter Omelko. Po stranskem potu sta jih prehitela Linčej in Franc Grohar, ki sta bila oborožena s krepelci, ter se skrila za Šušnikovo hišo v Banji vasi. Linčej je menda znan pretepač. Ko sta prišla Vodlej in Ignac Omelko nič hudega sluteč do Šušnika, je Linčej udaril Vodleja tako močno po glavi, da je padel v trenutno nezavest, ostali pa so zbežali nazaj proti Stari vasi in Linčej jim je sledil. Bežati pred enim, se je trem fantom zdelo nazadnje preneumno in ustavili so se. Približal se je Linčej in udaril s krepelcem Petra Omelko po obrazu, da je obležal nezavesten. Menda je tolkel tudi po ostalih dveh. Medtem jih je dohitel tudi Vodlej in vsi so se vrgli na Linčēja, ga položili na tla in tako dolgo udrihali s krepelcem in latami po njegovi glavi, da so jo razbili. Posledica je bila takojšnja smrt. Obtoženci priznavajo dejanje. Ličenj je bil pijanec in pretepač ter je njegova kazenska karta že skoro polna. Porotnikom je bilo stavljenih 12 vprašanj. Izjavili so, da so fantje Linčēja sicer telesno težko poškodovali, vendar so to storili v silobranu. Nato je predsednik razglasil oprostilno sodbo. Vsi obtoženi fantje so še nekaznovani ter napravljajo na opazovalca najboljši vtis. — Tretji dan so stali pred porotniki trije mladi fantje iz nemškega dela Koroške: Avgust Moritz, Anton Schurian in Ljudevit Moritz. Prva dva sta ukradla nekemu posestniku 8 kg prekajenega mesa, 18 klobas in 40 S. Avgust Moritz pa ima na vesti tudi poizkušen rop. Schurian in Avgust Moritz sta bila 25. marca brez denarja ter sta se zgovorila, da bosta napadla starega upravitelja Strombergerja v občini Krasta, ki je imel denar ter ga je nosil vedno pri sebi. Do roba tedaj ni prišlo. Še en rop sta hotela iz-

vršiti Schurian in Ljudevit Moritz, a sta bila dan pred izvedbo načrta aretirana. Na podlagi pravdoreka porotnikov je sodni dvor obsodil Avgusta Moritza na 8 mesecev, Antona Schuriana na 6 mesecev strogega zapora. Ljudevita Moritza pa oprostil. S tem je bilo pomladno porotniško zasedanje zaključeno.

Tehače v Bekštanju. (Požar.) V nedeljo 20. maja t. l. ob 2. uri zjutraj je začelo iz neznanih vzrokov goreti pri p. d. Hobjanu v Zgornjih Tehačah. Hitro so bile na mestu požarne brambice iz Vodičje vasi, Malošč in Štebna, katerim se je zahvaliti, da se ogenj na razširil na sosednja poslopja in je pogorela samo hiša. Posestnik Franc Božič trpi hudo škodo, zgorela mu je tudi vsa zaloga živil in obleka, ker se iz podstrešja ni dalo rešiti ničesar.

Borovlje. (Mestna obč. seja dne 10. junija 1932.) Poleg običajnega dnevnega reda je bilo sprejetih par nujnih predlogov, ki so se obravnavali ob koncu seje. Obravnavati bi se imela tudi zadeva ločitve občine, vendar stvar za to sejo še ni bila podrobno pripravljena, pač se bo stavila na spored prve prihodnje seje. — Izvoli se petčlanski krajni šolski svet za Borovlje in Podlublje. Za Kaplo volijo Borovlje tri člane, dva pa obč. Svetna vas, enako je tudi z Bajtišami in Selami. Za Borovlje se izvoli od Kor. slov. stranke g. Boštjan Borovnik, zo Podlublje g. Peter Krajner, kot namestnika Anton Stangl in Vincenc Ibovnik. — Antonič Karl na Dobravi prosi, da bi se odstranile tri nad 100 let stare lipe pred njegovo, prej Šajnikovo hišo, ker obstoja nevarnost, da jih veter podere ter poškoduje poslopja tam okoli. Obenem zahteva odškodnino, ker je padla večji veja na streho njegove hiše ter predrila streho. Prostor, na katerem stojijo te lipe, je last Dobrovčanov ter se bo stopil s temi v stik in bržkone se bo te starodavne slovenske lipe, ki predstavljajo brez dvoma značaj stare Dobrave, v kratkem podrle. — Dovolj se, da sme napeljati vodovod v svojo hišo g. Socher Valentin, katerega posest je že obč. Medborovnica. — Prečita se vloga okraj glav. v Celovcu glede poprave potov v krajih Trnje, Liple, Kapla in Kožentavra. Občina naj bi to takoj popravila, a nima denarja. Sklene se, da se vloga zavrne ter stopi v stik s prebivalci, oz. posestniki omenjenih vasi ter skuša doseči na ta način kak sporazum. Uznik predlaga, naj bi občina prispevala vsaj 15% tega, kar je vpostavljeno v proračunu za pota in ceste. Župan pojasnjuje, da nikakor ni mogoče, ker za sedaj enkrat sploh ni denarja na razpolago, dosedaj tudi še ni bilo vplačano niti groša davkov za letos, oz. vsaj občina še ni prejela ničesar. — Sprejme se nekaj oseb v obč. pristojnost, nekaj se jih odkloni. — G. Anton Schütz v Kožentavri je prevzel gostilno pri Ripiču ter se prenos koncesije priporoča. — Reši se 15 točk ubožnega odseka. Uvodoma pri teh izjavi Kometter, da smo bili Slovenci vedno za to, da se ubožci primerno podpirajo. V teku desetih let se nismo izrekli nikdar proti podpori res revnemu, čestokrat še celo priporočali. To konstatiramo radi tega, ker se je pred volitvijo le preveč obljubljevalo, na drugi strani pa trdilo, da hočemo Slovenci, da morajo iti revčki beračit. Mak, soc. dem. trdi, da je tako pisal vendar „Kor. Slovenec“ dne 6. aprila in to je ja glasilo Slovenske stranke, kateri pripada tudi g. Kometter. Učitelj Just, soc. dem. trdi isto, češ tudi on razume toliko slovensko in da je bilo iz dotičnega članka to dosti jasno razvidno. Vertič omenja, da stvar sicer ne spada k seji, a ker se je že načela, naj se omeni tudi konec tega članka, kjer piše uredništvo, da se zdi dotični članek z ozirom na današnje razmere nazadnjaški. (Čudno leta 1921 so bili ravno voditelji in zapupniki soc. demokratov, ki so pritiskali na ravnateljstvo žične tovarne v Borovljah, da so bili slovenski delavci vrženi na cesto. Op. ur). — Nujni predlog soc. dem. stranke, da se župan pooblašča, da stopi takoj v stik z industrijsko okrajno komisijo ter tudi z dež. vlado, da se dotični brezposelni, ki so izplačani, podpirajo nadalje in naj se jih ne pusti gladovati, se enoglasni odobri. V Borovljski občini je sedaj 223 brezposelnih, okoli 50 jih bo pa že brez podpore. Komunisti Kölich je mnenja, naj podpira za sedaj enkrat občina in če treba, naj župan počaka na svojo plačo. Tudi obresti obč. dolga naj se ne plačujejo, kaj bi se podpiral Rotschildov kapitalizem! Obč.

odborniki so vendar pristaši raznih strank in zakaj te ne napravijo red v dunajskem parlamentu. Tu se pritožujem vsi, tam pa se ne napravi ničesar, četudi bi se dalo vse izvesti. Dosti je dela, a vlada noče dati denarja za to! S temi izvajanci se popolnoma strinja tudi nac. socialist Wrulich. — Končno se vrši daljša debata radi tovarnih avtov, ki prevažajo les iz selskih gozdov, ki so last Humberka. Vse strake so edine, da naj bi občina prepovedala prevoz s tovarnimi avtomobili, da bi prišli do zaslužka ubogi kmetje, ki so prišli itak že ob vse. Župan pojasnjuje, da je storila občina vse, kar je bilo mogoče, vendar se ne da zabraniti. Doseglo se je samo to, da se je prevažanje ponoči ustavilo, vendar se tudi to krši. Občina naj skrbi za popravo ceste, tovarni avto ne prispeva ničesar in od bencinskega davka obč. do danes še ni dobila ficka.

Mohliče. (Inštalacija novega župnika.) Dne 5. t. m. se je tukaj na slovesen način vršila inštalacija dosedanjega č. provizorja Jožefa Hanischa po mil. g. dekanu Jakobu Kindlmanu in ob asistenci č. župnika Šturma iz Kamena. Že na predvečer je močno in dolgotrajno streljanje s topiči pričalo, da se mohliški farani veselijo, ker dobijo po dolgem času stalnega dušnega pastirja. Na dan inštalacije se je zbrala vsa fara, ki je v procesiji šla med molitvami, streljanjem in zvonjenjem od župnišča do farne cerkve k inštalacijski slovesnosti. Po inštalaciji je v slovesni pridigi povdarjal s prižnice mil. g. dekan pomen in važnost stalnega dušnega pastirja za vsako faro z ozirom na sedanji, veri sovražni položaj. Pri asistiranju peti maši so cerkveni pevci ubrano prepevali. Na obrazu vsakega farana se je ta dan videlo resnično in odkrito veselje, da je dobila fara svojega župnika v osebi č. Hanischa. Tudi iz sosednjih župnij je bila udeležba jako lepa.

Grebinski Klošter. (Samomor.) V Vovbrah je izvršil dne 5. t. m. samomor bivši posestnik lepe Mežnarjeve kmetije in gostilne v Klečah znani Morak Hans. Za časa divjanja Volkswehra je bil tega vodja. S samokresom v roki je strahoval slovenske družine. Pustil je zapreti več duhovnikov in drugih Slovencev ter rekviriral imetje teh. Leta 1927. je dogospodaril in prodal kmetijo rajchovcu, ki pa je tudi že dogospodaril, ter se naselil v Trgu. Sam je pravil, da so ga ondotni Nemci, četudi je hotel biti pristen Nemec, izzivali z „Windischer her, Windischer hin“. Prišel je ob vse. Zatajil je svoj narod in s tem tudi Boga. Bodi Ti odpuščeno! — „Fr. Stimmen“ pišejo: Bivši posestnik in gostilničar g. Hans Morak v Klečah pri Vovbrah, nazadnje trgovec v Trgu, se je vsled finančnih težkoč ustrelil. Morak se je pri obrambnih bojih in plebiscitu odlično udeleževal in si s tem pridobil velike zasluge za Koroško.

Sv. Lucija na Gori. Vsem pobožnim obiskovalcem naše gorske cerkvice in častilcem sv. Lucije naznanjamo, da sta ravnokar došla zaželjena zvonova od priznane tvrdke I. Grassmaier v Inomostu. V nedeljo 19. junija ob pol 9. bomo imeli slovesnost blagosloavljanja zvonov, za tem pa se vrši običajna procesija.

Koroške novice. Uradniki so že prejeli drugi del junijske plače. Sedaj je vprašanje, če bodo mogli dobiti v prihodnjih mesecih sploh vso plačo v teku meseca, ker prazna je deželna blagajna. Veliko je ljudi, ki imajo za davke, a ne plačajo. Med temi so veleposestniki. Če ni to nekoliko posledica landbundovskih in narodnosocialističnih hujskarij. Katera stranka pa je uprizarjala davčne stavke in jih napovedovala v svojih resolucijah? Posledice so že na dlani. — V tednu pred 4. t. m. je padlo število podpiranih brezposelnih na Koroškem za 254 na 10.786 oseb. Veliko brezposelnih ne dobi več brezposelne in ne zasilne podpore. V zadnjem času je vlada dovolila nekaj milijonov prispevka in zavarovancem se je prispevek zvišal, da se beda nekoliko omili. Na dnevnem redu pa je tudi zakon o prostovoljnem delu. Če bo občina, dežela itd. hotela izvesti kakšno delo, ki bi se drugače ne izvedlo, se bodo mogli brezposelni javiti prostovoljno na delo in bodo dobili največ 2 S na dan, za stanovanje in morebitni prispevek k hrani pa bo skrbel delodajalec. V pošteved bodo prišli predvsem brezposelni, ki ne dobivajo več podpore. Socialdemokrati za ta zakon, ki je šele v povojih, niso posebno navdušeni. Na ta način bi se za dobo 30 tednov dalo zaposliti nekako

10.000 do 20.000 bresposelnih. To tudi nekaj pomeni. Prihajajo časi, ki smo jih prorokovali. — Koroški deželni zbor se sestane dne 21. t. m. na pordnevno zasedanje. Na dnevnem redu je izpredemba deželne ustave, deželni obračun za leto 1930, računski zaključek deželne zavarovalnice za leto 1930, zakon o pobiranju občinskih doklad in učiteljsko službeno pravo. Slovensko manjšinsko vprašanje ne pride na dnevni red. — Rudolf Zupanc je sodniji in jetničarjem znana oseba. Radi tatvine je že eno leto jedel ričet. Lani v oktobru je menjal službo. Po par dneh je rekel svojemu novemu gospodarju v Goričah, da še z bivšo delodajalko v Važenbergu ni obračunal in da bi mu moglo služiti pri tem kolo. Posestnik pa svojega kolesa ni imel doma, ampak pri svojem sinu. Zupanc ga je dobil in prodal za 50 S. Potem se je spravil na svoje tovariše hlapce in jih po vrsti okradel. Zdaj bo eno leto mir pred njim. Možno pa je tudi, da mu po prestani kazni naložijo prisilno delo v zavodu za take ptiče. — Neki 32 letni inštalater Pavel Nedved je pristojen v občino Št. Peter na Vašinjah. Imel je ljubavno razmerje z neko žensko in ji obljubil zakon pod lažnimi pretvezami. Tako je mogel izvabiti od nje 300 S. Dobil je 6 mesecev zapora in 300 S mora vrniti. — Na javno dražbo pride dne 12. julija pri okrajnem sodišču v Rožeku Primožičeva koča na Brezju (5408—3605 S); pri okrajnem sodišču v Velikovcu dne 16. julija Tamerlovo in Šlatijevo posestvo v Homcu! dne 20. julija pri okrajnem sodišču v Železni Kapli Skalarjevo posestvo v Beli (150.809—100.539 S) in Struglovo posestvo na Obirskem (39.918—28.612 S) dne 30. julija pa Wolfova in Cirklova hiša v Železni Kapli (41.282—30.000 S); dne 4. julija pri okrajnem sodišču v Celovcu nova stanovanjska stavba v Rutah pri Medgorjah (10.729—7153 S); dne 6. julija pri istem sodišču posestvo hišna štev. 3 v Bilčovsu (27.874—18.583 S) in isti dan in pri istem sodišču cukrarna v Celovcu (155.636—77.818 S). — Ker sta rešila drugim življenje, je deželna vlada odlikovala Alojza Čika in Franca Čajčmana iz Brežke vasi, ki sta oba člana prostovoljne požarne brambe v Bistrici pri Pliberku. — Deželna vlada je imenovala za distriktnega zdravnika v Grebinju dr. Petra Sterniga.

NAŠA PROSVETA

Osrednji odbor S.K.S.Z. za Koroško izreka tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so velikodušno in požrtvovalno pripomogli k lepemu uspehu pevske prireditve „Naša pesem“ v Dobrli vasi. Posebej se zahvaljuje predsedniku dobrolovskega društva in njegovim štirim tovarišem za izvedbo predpriprav, tečajnicam in dekletom za vence in okraske, načelstvu posojilnice za prepustitev dvorišča. Bog živi!

Kmetijski dan v Šmihelu. Ob skrajno slabem vremenu dne 19. t. m. se vrši tekma koscev teden pozneje in sicer v nedeljo, dne 26. junija z istim sporedom.

Kotmara vas. (Gostovanje Podljubeljčanov.) Če pridejo kam gostje, je udeležba vedno dobra, če je bilo naše ljudstvo dobro obveščeno o prireditvi. Nekaj jih pride iz radovednosti, na drugi strani pa iz zanimanja, kaj bodo gostje nudili. Gostje ni razočarala udeležba, nas udeležence pa niso razočarali gostje. Predvajali so dne 26. maja pri nas igro „Mati in sin“ v gostilni Ile v Kotmari vasi. Ne smejo nam Podljubeljčani zameriti, če podamo nekaj kritike. Nimamo mnogo grajati. Omenili bi samo, da se je eden sinov v prvem dejanju premalo vživel v vlogo, kar pa je v naslednjih dejanjih popravil. Zelo na mestu so bili: mati, oba sinova, zdravnik, kakor vsi ostali igralci. Videlo se je, da niso novinci in da so na deskah že doma. Prav lepa hvala za prijeten popoldan, želimo le še, da bi nas še obiskali. — Na drugi strani pa moramo ugotoviti pri domačih igralcih neko zaspanost. Se sliši sicer, da se bo nekaj priredilo, vendar je število letošnjih naših prireditev tako nizko, da nam hvaliti nikakor ni mogoče. Samo zganite se in naše opore ste gotovi!

Loga vas. Društveno življenje se je pri nas zadnji čas precej poživilo. Mladi fantje se

pridno vadijo v petju, dekleta pa so zamišljena v igre. Obhajali smo v nedeljo 5. t. m. pri Kobenčiču v Dobu materinski dan. To pot so nas obiskali igralci iz Podravelj in uprizorili igro „Ponos za ponosom“. Da so to igralci, smo videli. Naša dekleta so prav pristrčno predstavljala igro „Mati in gruda“. Prav ganljiv je bil prizor mlade Rezičeve. Sodeloval je tudi moški pevski zbor in tako izpolnil odmora z domačo pesmijo. Za prireditev se ima občinstvo zahvaliti predvsem gđni Hartmanovi, ki jo je organizirala ter se trudila z dekleti, dalje Jeseniku v Lipi, ki je oskrbel vse potrebno za to prireditev, kakor vsem, ki so sodelovali.

NAŠE KNJIGE

Dr. Ciril Potočnik: „Dobri Pastir“. Slovencem je dal resno in ljubečo knjižno premišljevanje o Jezusovem in našem življenju semeniški špiritual dr. Ciril Potočnik z „Dobrim pastirjem“. To je knjiga (pravzaprav so to tri knjige, prva in druga sta izšli 29. in 30. leta, a tretja te dni, dobe se vse v založnici K. T. D. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.), ki bodo segli po njej duhovnik, redovnik in pobožen lajik z enako silo. Zakaj knjiga je pisana z resno toploto in neskončno ljubeznijo. Vsaka beseda te pridržuje, da misliš. To orje v dno. In če si odšel s Kristusovega doma, se boš vrnil. Ne boš se mogel ustvaljati. Knjiga ljubeče vabi. Knjiga je premoljena, kot pisatelj izpove v uvodu. Zato gre tako v človeka. Obravnava vse lepe in nelepe misli v nas, v strajni in zaupni molitvi, o trpljenju in žrtvah, o volji, o pravi notr. pobožnosti, o nevhvaležnosti, napuhu, obrekljivosti... Pa kdo bi dopovedal: Iz vse knjige dehti ljubezen kakor roža. Piše sodobno, obsoja poedince, ki si polnijo zakladnice, milijoni brezposelnih, sestranih, bolnih pa nimajo grižljaja... Knjiga je meditativna, to je vsak večer prečitaš odstavek, zjutraj pa ga premišljaš in nase obrneš. Tako si v večni zvezi z Bogom, ki ga ljubiš in se ga bojiš... Danes ljudi ne bo več vzdržala molitev, ki so jo podedovali od starih, pa jo mehanično izročajo svojim potomcem. Danes je treba strašnega notranjega prepričanja, ki je izraženo s teboj kakor kosti. In to dobiš s premišljevanjem. Zato naj gre knjiga na deželo, od hiše do hiše naj potuje! Pa če je družina ne more naročiti, naj si jo izposodi v farni knjižnici ali v društveni knjižnici ali v župnišču (koder bi jo morali imeti v več izvodih!) — Dobi se v založbi K. T. D. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2. Cena knjigam: Prva knjiga (broš. razprodana!) v pol plat. vez. Din. 50.—, eleg. vez. Din. 60.—, druga in tretja: broš. Din. 40.—, pol plat. Din. 52.—, eleg. vez. Din. 64.—, Po pošti Din. 4.— več. Nakup posreduje tudi uradna našega lista.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Na Dunaju se je vršila tekma najtežjih in največjih Dunajčanov. Pri teži je zmagala gospa Lahota, ki tehtala 156.10 kg. pri velikosti pa Karl Viola, ki je 2.55 m visok. Najmanjši Dunajčan, ki se je udeležil tekme, je Kappig, ki meri 1.35 m. — Preteklo soboto se je vršil na Dunaju koncert, pri katerem je sodelovalo 455 violinistov, 130 čelistov in basistov, 45 bobnarjev, 120 klarinetistov itd. Godbeniki so prejeli skupno 20.000 S plače. — **Amerika.** V Ameriki je bil 3. t. m. potres. Ugotovljenih je 400 smrtnih slučajev, okoli 1000 ljudi je pa hudo ranjenih. — Po odredbi brasilske vlade so sežgali 6.550.000 vreč kave, da bi zmanjšali zalogo in vzdržali ceno. — V Clevelandu je nenadoma nastal požar v veliki stanovanjski hiši s šestimi nadstropji, v katerih je stanovalo okoli 200 ljudi. Hiša je pogorela ter so do sedaj izvlekli iz poslopja 11 mrtvih in 40 ranjenih, 12 oseb pa še pogrešajo. Policija domneva, da je nastala eksplozija v tajnem žganjekuhu, ki se je nahajal v hiši. — Po vestih iz Kanade divja v pokrajini Quebec velikanski gozdni požar, ki grozi opustošiti razsežna ozemlja. Prebivalstvo beži na jezera in reke. Požar pospešuje silna suša. — Ostale države: Dne 4. t. m. je praznoval vpokojeni profesor

verouka na mariborskem učiteljsku č. msgr. Ivan Vreže 70 letnico svojega rojstva. Koroški učitelji, ki so študirali na mariborskem učiteljsku, se ga spominjajo z visokim spoštovanjem. Posebno koroški slovenski dijaki so bili deležni njegove ljubezni. Da bi dočakal še mnogo let! — V nekem manjšem vojaškem municijem skladišču pri Napolju v Italiji je nastala eksplozija. Pet vojakov je bilo ubitih, 6 pa nevarno ranjenih. — Na postaji Naghamadi v gornjem Egiptu je eksplodirala velika lokomotiva brzovlaka in ubila 8 železničarjev, 12 pa nevarno ranila. — Da se more na Dunaju prirediti koncert na kakšnem trgu na prostem, je treba dovoljenje 15 mest in uradov.

Črna statistika o Indiji. V Parizu je nedavno izšla statistika o Indiji, ki zbujata strahoto po vsem civiliziranem svetu. Indija ima 319 milijonov prebivalcev. Policistov in vojaških nadzornih uradnikov ima 68.000, ki skrbijo za red v tej vedno razburkani deželi. Evroncev stanujejo v Indiji okoli 200.000. V Indiji je 315 ver. Med sto Indci jih je le osem, ki znajo čitati in pisati. Indija ima na vsem svetu največ nepismenih. Toda pesnikov ima Indija 350.000. V zadnjih letih so našli v Indiji 27 milijonov vdov. Indski zakonski moške umirajo jako zgodaj. Še pred dvajsetimi leti je bila v Indiji dolžnost žene, če je mož umrl, da se je dala sežgati. Ponekod se izvaja ta običaj še danes. Proti temu običaju se bori tudi indski ljudski tribun Gandhi. „Zadošča“, pravi, „če se vdova ne moči več. Le, če umirajoči soprog pred dvema pričama novo ženitev dovoli, se sme vdova zopet poročiti.“ Vsako leto pomre dva milijona otrok in 800.000 dojenčkov že v prvih osmih dneh življenja. 1.200.000 dojenčkov pomre v starosti od dveh do štirih tednov. Ko se pripeti taka smrt, mora mati eno noč ostati zunaj na prostem ter jokati in vzdihovati. Mrtva trupelca dveh milijonov otrok mečejo kar v reke ribam za hrano. Vsako leto umre 12 milijonov mladih mater v vnažnejši starosti med 12. in 15. letom na porodu. Mati mora namreč ob porodu ležati v hlevu na umazanih cunjah. Poklic babice je najnižji in najbolj nečasten. Od 100 indskih beračev je 70 žena. Več nego 10 milijonov beračev živi v Indiji. Te nesrečne žene so večinoma vdove, ki po smrti svojih mož ne smejo več ostati v svojih hišah. Po indskem običaju sleče tašča sama ovdovelo ženo, ji da raztrgano obleko, poreže lase ter izroči beraško palico.

VABILO na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

Hranilnega in posojilnega društva v Celovcu, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 30. junija ob 10. uri dop. v posojilnični hiši v Celovcu, Pavličeva ul. 7

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva
2. Poročilo o letnem računu
3. Volitev odbornikov in nadzornikov
4. Služajnosti

K obilni udeležbi vabi ODBOR

Mizarstvo v spodnjem delu Koroške se priporoča za dobavo
posteljnih mrež
(Drahtbetteinsätze). Cena 90×190 cm S 15.—. Pri naročilih je navesti notranjo dolžino in širino postelje. Naročila je poslati na upravo lista.

Vabilo.

V nedeljo, dne 26. junija 1932 priredi Izobr. društvo „Zvezda“ v Hodišah v Št. Ilju pri Markovcu v prid cerkve na Humcu veselico z igrama

Trije tički Volga, Volga

in s petjem. Začetek ob pol 3. popoldne.

Ob slabem vremenu se vrši veselica dne 3. julija istotam. — Na obilno udeležbo vabi

cerkveni stavbni odbor.